

Česká dermatovenerologická společnost – 90 let

Vážené kolegyně a kolegové, když uvažuji o tom, co mám popřát oslavenci, jsem někdy v rozpacích. Bývá to především v té situaci, když se jedná o někoho, kdo je výrazně starší než já. Řekněme si nejprve pár slov o tom, kdo je konkrétně tím oslavencem. Ano, uhodli jste. Byl jsem požádán, abych popřál našemu devadesátníkovi. Mílovými kroky se totiž blíží 90. výročí založení Československé vědecké dermatologické společnosti, předchůdkyně České dermatovenerologické společnosti ČLS JEP a Slovenské dermatovenerologické společnosti. Byla založena 30. 12. 1922 v Brně. Prvním předsedou a zároveň jedním ze spoluzakladatelů byl dvorní rada a rektor Univerzity Karlovy prof. Vítězslav Janovský (15. 1. 1870–16. 3. 1925). Jeho portrét je i na letošním pamětním listu (obr. 1), kterým si toto významné výročí připomínáme. Zápis ze zakládacího jednání vedl jeden z místopředsedů, zakladatel kožní kliniky v Brně, prof. Antonín Trýba. S jeho rukopisem se můžeme seznámit na zápisu na obrázku 2. Dalším místopředsedou byl prof. František Šamberger z Prahy a prof. Viktor Reinsberg z Bratislavy.

Obr. 1 Prof. Janovský na pamětním listu

V dnešní době centrálních datových úložišť, prostě elektronizace čehokoliv od telefonování, psaní „esemesek“ nebo zpracování textů, na nás při pohledu na první zápis ze schůze naší dnešní ČDS, vyvedený v krasopisu páně Trýba, dýchne ze současného pohledu pravá romantika doby. „Psal to elegantně seříznutým brkem nebo už moderním násadkovým perem?“ chce se nám zeptat.

Jak se asi budou rozplývat naši následovníci za dalších 90 let, až budou slavit stoosmdesáté výročí ČDS, když se jim dostane do rukou můj dnešní text? Budou také přemýšlet, jestli jsem to psal ve své pracovně na desktopu, nebo jsem někde seděl s notebookem na klíně, nebo si budou myslet, že jsem při psaní hle-

dal písmenka na skleněném displeji iPadu? Pro historický kontext tedy musím uvést, že tyto řádky píši na iPadu, sedím při tom na terminálu 4 letiště v Madridu, venku svítí sluníčko, je tam 30 ve stínu, ale z klimatizované haly se dá pohodlně obdivovat kamenitý horizont za přistávací dráhou. Další řádky dopíši už v letadle a po přistání v Praze je pošlu přes „eFTP“ (FTP) do redakce. Už se těším, až se bude někdo v příštím století rozplývat nad tím – „no to je úžasná romantika, tak on to snad ještě fukal na iPadu, jak roztomilé.“

Ještě pro historiky – teď jsem už na palubě dopil kávu s práškovým creamerem a dozobal Slaný mix (ve dvacátých a třicátých letech minulého století bych na palubě ČSA možná psal všechno seříznutým brkem, ale s čerstvě upečeným biftekem v žaludku od šéfkuchaře z Alcronu), dole pod námi jsme minuli Zaragozu a zase už fukám na virtuální klávesnici iPadu.

Pojďme ale zavádějící myšlení zase vrátit zpět k historickému rukopisnému dokumentu. Nedozvíme se z něj jen, kdo dermatologickou společnost zakládal, ale také co vlastně ta profesorská parta (snad ji tak mohu označit, když kolegové Janovskému, mému předchůdci v předsednické funkci, bylo tehdy o rok méně, než je teď mně) dělala večer po zakládající schůzi. Všimněte si na obrázku 2 nedokončené poslední věty dole. Obliba zasluženě odpočívat nebo se uvolněně pobavit po úspěšném jednání byla zřejmě stejná u našich předků jako u nás, a je úplně jedno, jestli se tomu říká přátelská schůzka, mejdáněk, společenský večer, galavečer, Opening Ceremony nebo nejnověji kvůli novým evropským zákonům o regulaci reklamy Networking Symposium. Prostě je to takové typické „humidování“, jak to označili tvůrci sci-fi seriálu Návštěvníci.

Dne 30. prosince 1922 konána na klinice ustanovující schůze československé vědecké dermatovenerologické společnosti. K hosti pozváni byli účastníci se schůze prof. Dr. Vítězslav Janovský, prof. Dr. František Šamberger se svými asistenty Dr. Gabrielovským a Dr. Hübnermannem a Dr. Jaroslav Kubina. Z Bratislavské univerzity byl prof. Dr. Viktor Reinsberg se svými asistenty Dr. Sedláčkem, Dr. Měškou a Dr. Himmlem. Z Olomouce přiu. Doc. Dr. Jar. Novák. Z brněnských hostů Dr. Sp. děkan lib. fakulty prof. Berka. Za biologickou společnost prof. Studnička. Za lékařskou skup. prof. Vanýsek, dále Dr. Dr. Leischer, doc. Dr. Práček a řada volanů z brněnských lékařů. Hlavnostní schůze také konána v proslulé německé interní klinice. Evolu. příspěvků výbor za předsednictví prof. Dr. Janovského a místopředsednictví prof. Trýba, Šambergera a Reinsberga. Kter sešli se účastníci ustanovující schůze k přátelské schůzce v místnostech

Obr. 2 Zápis ze zakládací schůze

Co vlastně ale vedlo učené pány k tomu, aby se rozhodli založit československou dermatovenerologickou společnost? Nebyla to zřejmě jen potřeba sdružování osob se stejným profesním zaměřením, ale i určitý pocit národního „obrození“. To pocho-

pitelně ve společnosti probíhalo už dávno před tím, ale v dermatovenerologii nebylo v době svého největšího rozmachu tak zřejmé. Kožní lékařství má v našich zemích dlouholetou tradici. První zmínky o něm najdeme už před téměř 200 lety, kdy byl náš obor ovlivněn především vídeňskou školou a obecně řečeno „německým žilvem“. Historie byla tehdy zřejmě velmi složitá, i když se tato situace popisuje v análech velmi korektně. Přesto se ale člověk dovede vžít do kůže našeho českého kolegy kupříkladu na pražské lékařské fakultě, kterému rakouský panovník redukuje provoz kožní kliniky ve prospěch našeho německého kolegy na vedlejší kožní klinice. Na druhou stranu se ale dovedu vžít i do pocitu našeho převážně německy mluvícího kolegy (říkejme mu třeba Pick), když na dvoře nemocničního areálu potká našeho českého kolegu, řekněme v roce 1889, kdy se našemu německému kolegovi právě úspěšně podařilo založit v Praze Německou dermatologickou společnost. To je pak jedna z docela silných motivací k založení československé odborné společnosti na vlastním území.

Po spoluzakladateli prof. Janovském měla naše dermatovene-

rologická společnost za dobu své devadesátileté existence 11 dalších předsedů. Vedení po něm převzal další spoluzakladatel prof. Šamberger a pak následoval prof. Gawalowski, prof. Hübschmann, prof. Lejhanec, prof. Konopík, prof. Obrtel, prof. Štáva, prof. Novotný, prof. Vosmík, prof. Resl a prof. Arenberger. Už v prvních desetiletích své existence byla společnost velmi aktivní. Pořádala odborná setkání, převzala vydávání již existujícího odborného časopisu (byl založen již v roce 1919), který tu máme pod současným názvem Česko-slovenská dermatologie dodnes. Také mezinárodní kongresové vztahy byly pěstovány záhy. Jmenujme aspoň tři nejvýznamnější akce – III. sjezd slovanských dermatologů v Praze v r. 1934, Mezinárodní sympozium o psoriáze v Plzni r. 1956 nebo II. Symposium Dermatologicum cum Participazione Internationali – De Structura et Functione Stratum Epidermis S. D. Barrierae v Brně v r. 1964.

Pověstný pytel se s významnými národními i mezinárodními akcemi roztrhl a neustále se dále trhá od začátku nového tisíciletí. Jejich vyjmenování značně přesahuje rozsah tohoto sdělení, tak jen konstatujeme, že ročně nepřevyší jejich počet stovku. Pro-

Rezidence patří dermatologii

národní symposium k 90. výročí založení ČDS a SDS
se špičkovými přednášejícími české a slovenské dermatologie

8. 11. 2012 od 9 do 17 hod
s navazujícím slavnostním večerem

Rezidence pražského primátora,
Mariánské nám., Praha 1

Postery se přihlašují
na [cgs@verum.cz](mailto:cds@verum.cz) a budou zařazeny
do soutěže o ceny za nejlepší poster.

Akce je zařazena do
Registru akcí České lékařské komory
pořádaných v souladu se SP č. 16.

Předběžný program Rezidence pražského primátora, 8. 11. 2012

9.30 Úvodní slovo: <i>Arenberger P, Buchvald D.</i>	13.00 Oběd
9.45 Sklerodermie: co nového? <i>Štork J.</i>	13.45 Trichologie v rukou dermatologa. <i>Duchková H.</i>
10.00 Alergologie. <i>Vocilková A.</i>	14.00 Nežádoucí účinky systémové léčby v dermatologii. <i>Cetkovská P.</i>
10.15 Dětská dermatologie. <i>Bučková H.</i>	14.15 Bércový vřed. <i>Pospíšilová A.</i>
10.30 Psoriáza: současné terapeutické trendy. <i>Arenberger P.</i>	14.30 Současný pohled na akné. <i>Nevoralová Z.</i>
10.45 Dermatofibrosarcoma protuberans: diagnostika a léčba. <i>Vantuchová Y.</i>	14.45 Vyhlášení posterových cen (stipendium Bioderma na International Summer Academy, Mnichov, 2013)
11.00 Přestávka s občerstvením	15.00 Přestávka
11.30 Dermatohistopatologie. <i>Pizinger K.</i>	15.30 Fototerapie – kdy pomůže, kdy ublíží. <i>Benáková N.</i>
11.45 Mykologie dnes. <i>Kuklová I.</i>	15.45 Nové molekuly v léčbě psoriázy. <i>Gkalpakiotis S.</i>
12.00 Venerologie: diagnostika a terapie. <i>Zákoucká H.</i>	16.00 Estetická dermatologie v 21. století. <i>Moidlová M.</i>
12.15 Melanom: současné trendy v léčbě. <i>Arenbergerová M.</i>	16.15 Kožní lymfomy: klasifikace a léčebné možnosti. <i>Machovcová A.</i>
12.30 Psychodermatologie. <i>Selerová M.</i>	17.30 Slavnostní večere
12.45 Atopická dermatitida. <i>Buchvald D.</i>	

Obr. 3 Národní konference

to ani nepřekvapí, že jsme si pro oslavu 90. výročí založení naší odborné společnosti uspořádali hned akce dvě – jednu mezinárodní 26. 9. 2012 a jednu národní 8. 11. 2012. Na obrázku 3 se o listopadové akci, jejím programu a přednášejících dozvíte víc. Nezapomeňte přijít, program je kvalitní, nebudete litovat.

Na začátku jsem psal, že bychom měli něco popřát oslavenici. V archivu jsem našel text, ze kterého bych rád citoval úryvek, který je stále aktuální. Napsal ho před více než deseti lety můj předchůdce ve funkci předsedy společnosti pan profesor Resl: „Neustále je třeba okolí dokazovat, že danou problematiku ovládáme dokonaleji a lépe (*to se týká vztahů s obory, které by chtěly dělat naši práci za nás – pozn. red.*). Je třeba nalézt síly k cílevědomému rozdělení úkolů v oblastech ekonomiky, praxe, bazálního i aplikovaného výzkumu. Musíme se opřít o evropské instituce a v případě potřeby je žádat o podporu. Myslím, že základy jsme zdárně položili. Dále bych velice doporučoval jednotnost, netříštění sil v dalších a dalších odborných společnostech a v dalších nových časopisech. Není třeba stále nových hlavních redaktorů a členů redakčních rad, ale především kvalitních

publikací. U časopisů je třeba požadovat vysokou kvalitu, nekomerčnost. Dermatologické akademické kliniky nesmí být orientovány na zisk, ale na výzkum a výuku kožních nemocí a musí být postaveny na racionálních základech a pouze kritickým vědeckém myšlení. Musí mít k dispozici celé spektrum možností oboru. Především bych ale apeloval na to, že je třeba mnohem více aktivních lidí, schopných obětovat volný čas k obecnému prospěchu oboru.“

Tolik tedy citát. Palubní průvodčí (česky letuška) mne už nabádá k tomu, abych vypnul veškerou elektroniku. Blížíme se totiž v turbulencích k přistávací dráze číslo 24 na letišti Václava Havla v Praze, prolétáme černými mraky, je prý zima a deštivo. Na závěr se tedy nabízí České dermatovenerologické společnosti k jejímu devadesátiletému jubileu popřát, ať je na rozdíl od dnešního počasí její další vývoj i nadále bez turbulencí, černých mráčků, v příjemném teple a na výsluní (samozřejmě s fotoprotekcí).

Prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA

EDIČNÍ PLÁN

Česko-slovenská dermatologie, 87. ročník, rok 2012

Číslo 5: Melanom

Číslo 6 : Psychofarmaka v dermatologii

* * *

Česko-slovenská dermatologie, 88. ročník, rok 2013

Číslo 1: Nehty

Číslo 2: Psoriáza u dětí

Číslo 3: Pigmentové léze